

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรม
ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลำพูน

The Application of Technology in Teaching Buddhism of
Morality Teaching Monks in Secondary Schools
Khung District, Chanthaburi Province

เกษมสุข นิสัยการ*

Kasemsuk Nissayakan

Received: February 14, 2019 Revised: March 15, 2019 Accepted: March 18, 2019

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลำพูน 2) เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลำพูน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และ 3) ศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลำพูน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภอลำลูกเกด จังหวัดลำพูน จำนวน 306 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลำพูน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนที่มีเพศ อายุและระดับชั้นเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนา แตกต่างกัน ส่วนนักเรียนที่มี

* คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

เกรดเฉลี่ย และโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี พบว่า ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ขาดงบประมาณในการจัดทำ และรูปแบบเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์ไม่เป็นที่ดึงดูดใจแก่ผู้เรียน ด้านระบบอินเทอร์เน็ต บุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อสารสนเทศและเนื้อหาสาระในสื่อด้านนี้น้อย

แนวทางในการพัฒนาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี พบว่า ควรมีการจัดทำสื่อการเรียนรู้อย่างเป็นระบบตามหลักสูตรของสถานศึกษา มีการจัดทำกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของพระสอนศีลธรรมและหลักสูตรการสอน ต้องมีการถ่ายทอดให้ตรงเนื้อหาสาระหลักสูตร ควรมีการจัดทำแผนการสอน มีการพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรมีการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่แก่พระสอนศีลธรรม ควรมีการจัดอบรมหลักสูตรการเรียนแก่พระสอนศีลธรรมเพื่อจัดการเรียนการสอนให้ตรงกับเป้าหมายของหลักสูตร มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้ทันสมัยและควรมีการจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการจัดหาอุปกรณ์ในการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน

คำสำคัญ (Keywords): การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี, พระสอนศีลธรรม

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province, 2) to compare the application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province, 3) to study the problems, obstacles and suggestions for development to the application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province.

This research is the mixed research method. For the quantitative research is collected the data from the sampling group from the 306 students of secondary school from grade 7 to 12 of Khlung District, Chanthaburi province. The data analysis is also used by the ready programme for research of social sciences. The researcher had the data analysis through frequency, percentage, mean, standard deviation(S.D) one-way analysis of variance (One-way ANOVA) for testing the difference between the averages from three or more groups with LSD (Least

Significant Different).and the qualitative research had the in-depth interview from 11 key informants and data analysis by using the content analysis technique.

The research findings were as follows:

1. The students had the opinions to the application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province as a whole was at the middle level with an average of 3.25

2. The findings from comparison of the application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province, classified by personal status , found that the students who had the differences of sex, age, and class , had the opinions to the application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province differently. But the students who had the difference of average grade and school, had the opinions to application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province indifferently. It rejected the hypotheses.

3. The problems, obstacles and suggestions to the application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province, found that the publishing , electronics , lack of budget for arranging and the form of contents of uninteresting publishing to students, internet system that the major personnel do not understand the technology and contents that make uninteresting.

The suggestions to the application for technology towards teaching of Buddhism subject of moral teaching monks in secondary school in Khlung District, Chanthaburi Province, found that should have arranged the media of learning the subject as the curriculum of educational institution, having the activity to improve the skill for supporting the qualification of moral teaching monks and teaching curriculum must have transfer the direct contents , should have the teaching plan, to have the curriculum activity development, should have the training to use the modern technology of Buddhism subject to moral teaching monk, should have the training to the moral teaching monks for the teaching management directly to the objective of curriculum, to have the technology in the globalization age and should have the budget for arranging the equipment to teaching sufficiently to the demand of teachers and students.

Keywords: Application for Technology, Teaching Buddhism of Morality , Teaching Monks

บทนำ (Introduction)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นคนไทยในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การที่พระสงฆ์เข้ามาเป็นส่วนเป็นครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน เป็นความคาดหวังของกระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียน ครูและผู้บริหาร ซึ่งพระสงฆ์ผู้เป็นครูสอนจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระพื้นฐาน แนวคิดและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามกรอบและขอบข่ายของวิชาอย่างลึกซึ้งและกว้างขวาง ตรงตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ต้องเข้าใจถึงสาระสำคัญวิสัยทัศน์ พื้นฐานแนวคิดของการเรียนรู้ คุณภาพของผู้เรียนกระบวนการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการสอน คือ พระภิกษุจัดกิจกรรมการเรียนสอนไม่เข้าใจทำให้นักเรียนเกิดความน่าเบื่อและง่วงนอนมาก กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้เป็นแบบเรียบง่าย ด้านการวัดและประเมินผล คือ ขาดการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ไม่มีการประเมินผลการสอนของครูผู้สอนพระพุทธศาสนา การวัดและการประเมินผล ตลอดถึงการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นอกจากนี้ยังต้องมีการใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนสู่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน่าสนใจสอดคล้องกับวัยสติปัญญา ความสามารถของผู้เรียน

ด้วยเหตุที่เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์และสังคม จนกลายเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ พระภิกษุสามเณรจึงต้องเตรียมความพร้อมในการปรับตัว เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดังเช่นผลการวิจัยของ พระมหาธีระศักดิ์ ธิติกิตติ (สุย้ง) ที่ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ การเผยแผ่คุณธรรมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์พัฒนาคุณธรรมจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ผลรวมความพึงพอใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อช่องทางสื่อสารอยู่ในระดับมาก อันดับแรกคือ การใช้วีดิทัศน์เป็นสื่อในการเผยแผ่ เพราะสื่อประเภทวีดิทัศน์เป็นสื่อที่มีช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจนเหมือนธรรมชาติ แสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมเช่น VDO CDROM ตลอดจนสไลด์ ซึ่งทำให้นักเรียนสนใจมากกว่าสื่ออื่นและสามารถเก็บข้อมูลได้หลายรูปแบบมีความสะดวกรวดเร็ว ดังนั้นพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนจำเป็นต้องมีการพัฒนากระบวนการในการใช้สื่อการสอน สื่อการเผยแผ่ให้เหมาะสมกับยุคสมัยและเพื่อเป็นช่องทางให้สามารถเข้าถึงนักเรียนได้ทุกเพศ ทุกวัยและทุกสถานที่ โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการสอน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ว่าพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาบ้างหรือไม่

และเกิดผลอย่างไร ทั้งมีปัญหและอุปสรรคในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนาด้วยหรือไม่ อย่างไร และมีแนวทางในการพัฒนาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอนวิชาพระพุทธศาสนาอย่างไร เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดแนวทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาอำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research objectives)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Method)

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนขลุ้งรัชดาภิเษก และโรงเรียนเทศบาลขลุ้ง 2 รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,305 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนขลุ้งรัชดาภิเษก และโรงเรียนเทศบาลขลุ้ง จำนวน 307 คน ได้มาจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นและผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยการหาความเที่ยง (Validity) ของแบบสอบถาม ได้ค่า IOC = 1.00 และหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.911 และแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และเลือกใช้ค่าสถิติที่เหมาะสม ดังนี้

1) สถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD)

4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบทหรือตาราง

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจำแนกเป็นประเด็นสำคัญ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท และทำการสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี
พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการสอนด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการสอนด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสอนด้วยระบบอินเทอร์เน็ต อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า

นักเรียนที่มีเพศ อายุ ระดับชั้นเรียน และโรงเรียนที่สังกัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูก จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูก จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อำเภอลำลูก จังหวัดจันทบุรี พบว่า

ด้านสื่อสิ่งพิมพ์ ปัญหา อุปสรรคคือ ขาดงบประมาณในการดำเนินการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และรูปแบบเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์ไม่เป็นที่ดึงดูดใจแก่ผู้เรียนข้อเสนอแนะคือ ควรมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อดึงดูดผู้เรียนมาสนใจมากขึ้น ควรมีการจัดอบรมในเรื่องของการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น และควรมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปัญหา อุปสรรคคือ พระสอนศีลธรรมขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ในการจัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ข้อเสนอแนะคือ คณะสงฆ์ควรมีการสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดทำและพัฒนาอย่างเพียงพอ และควรมีการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้ในด้านการผลิตและการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง

ด้านระบบอินเทอร์เน็ต ปัญหา อุปสรรคคือ พระสอนศีลธรรมส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อสารสนเทศและเนื้อหาสาระในสื่อด้านนี้น้อย จึงทำให้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนได้รับความสนใจน้อย ข้อเสนอแนะคือ ควรมีการกำหนดรูปแบบและความเหมาะสมด้านเนื้อหาให้เป็นที่น่าสนใจ และควรมีการจัดตั้งคณะทำงานเป็นผู้ผลิตสื่อสารสนเทศเพื่อใช้ในการสอนในระบบอินเทอร์เน็ต หรือคอยให้คำปรึกษาแนะนำในเรื่องของการผลิตและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เนื่องจากรูปแบบและเนื้อหาสาระสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่ ไม่ดึงดูดใจของผู้เรียน ทำให้ไม่เป็นที่สนใจ พระสอนศีลธรรมขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตและการใช้สื่อประเภทต่างๆ นอกจากนี้ยังขาดงบประมาณในการจัดทำสื่อประเภทต่างๆ ด้วยเหตุนี้ พระสอนศีลธรรมควรมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อดึงดูดผู้เรียนให้สนใจมากขึ้น นอกจากนี้ควรมีการจัดฝึกอบรมการใช้ การจัดทำและการพัฒนาการทำสื่อแก่พระสอนศีลธรรมเพื่อให้สามารถสร้างสื่อประเภทต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ควรมีการจัดหาทุนเพื่อใช้ในการจัดทำสื่อแก่พระสอนศีลธรรมได้อย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แก่พระสอนศีลธรรม เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการสอนและการเผยแผ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในอำเภออื่นๆ และในพื้นที่อื่นๆ
- ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่อื่นๆ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและนำมาใช้ในการพัฒนาการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- สุรพล สุยะพรหม และสุทธิกร ศรีจันทร์เพ็ญ. (2553). **ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูเมตตามงคลวิศิษฐ์ (วัชรินทร์ อคฺควโร). (2554). “ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ต่อบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหารจัดการ คณะสงฆ์, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาชนก เขมกาโม. (2557). “รูปแบบการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ของพระสงฆ์ในจังหวัดจันทบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาธีระศักดิ์ อธิกิตติ (สุขย้ง). (2548). “ผลสัมฤทธิ์การเผยแผ่คุณธรรมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์พัฒนาคุณธรรมจังหวัดสุรินทร์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สายสุดา ปันตระกูล, กาญจนา เผือกคง, และปรีศนา มัชฌิมา. (2555). “การศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนระดับอนุบาลในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร” **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.